

Nevin Birsa

ŽIVALI IN ROŽE (Devet pesmi)

JEREBICA

Jerebica, ki vzprši iz
grmovja tišine, je kot srce,
prekrito s patino neba:
tja gredo vsi vozli
in venci zvezd.

Tja, pravim, kot rjuha
vetra, kot lestev sonca,
kot morje zvezd, kot ščebet
globokih zvočnikov, kot
skica dežja.

Strehe, ki kljubujejo viharju,
razsvetljena okna,
na prepihu grozda, moke, snega . . .

MARTINČEK

Na beli skali, kjer
burno utripa tvoje srce,
sem našel nemirni zvon: na obodu,
ki se razlega v soparni,
žgoči dan, sem prijel
toploto in golo telo poletja,
ki je burilo kri, in ogenj,
in sonce, in mozeg, in zemlja,
polna kipečega žarenja, pesek sušiti
kot mravlje v dolgi vrsti,
in nevesta, in puščava žalosti in hrepenenja:
in spraševal sem se, če je tu
moj cilj, moj dom.

Tvoje nemirno srce,
 ki je bilo
 kot tisočletni madež na preprogi,
 na oknu, za tančico hrapave kože:
 nemirne očke, in sijoči dan,
 in beg v razpoke skale,
 od koder se povrneš:
 ali jutri, ali čez teden,
 ali čez tisočletje,
 noseč toplo kri v eon,
 izmerjen in izvotlen
 v neskončni prihodnosti.

MOČERAD

Po lestvi sem stopal proti nebu:
 nisem vedel za vodo,
 ki se je scejala v novo prostornino,
 slišal sem samo vzdih
 potlačenih, z barvo zvezd se je
 ogledalo na zidu spogledovalo
 in sklevalo nova poznanstva:
 na robu skodelice,
 dodelane keramike in živčnih končičev
 se je sesipalo oko, strmel
 sem v barvo,
 ki je sprejemala dragulje, in členki
 so pokali kot lubje,
 nasproti teme in bolečine
 sem strmel v barvo, izrisano
 v krvničkih strahu:
 vlaga in dež,
 na križišču žil sem strmel v smrt –
 zasijal je lepi privid,
 stkan na meridianu večera,
 in vse to, izrisano v bolečini in vetru,
 se je oprijelo vesla in vzhajajočega jutra.

Kajti: črnina in rumenina
 močerada, ki se je gibal
 in svetil v mrak osutega listja,
 je bila samo senca neprespance noči,
 in sluzasta sled je umirala
 v blatu poti, (ne dotikaj se me,
 so govorile napol ugasle oči!);

zatohli vzdihli so
krasili mrčasto dlan,
in edina violina tihega jutra se je
kot srobot oklenila mojega telesa.

METULJ

Metulj se je krčil,
prodiral je v grlo komaj slutenih
glasov, in tisto jutro,
ki je lačno in boso stopalo po
orošenih travah, je kričalo
navzkrižno, radostno in rumeno
bolečino; prhutajoča reka,
komaj kakšen trepet,
komaj slutena daljava, razdalja
od popka do stalnice, – zakaj
kakšen vzdih, prepreden z ogrlico
cvetnega prahu, ki je
obarvala tipalke in drgetajoče
oči,
en sam klic nepotešenosti,
rasti in umiranja, zakaj je
padel šum, kakor prazačetek,
kot nekakšen vzdih,
kot resnica, ki prhne v vetru,
kot nektar, ki blodi v očesu
in se nasloni na prsi matere?

Let od kolobarja,
od igle do sinov na gladini,
zmerom znova se je vzburkalo
srce,
trstje se je nagrbančilo, in neki čut
mi pravi, naj se oklenem
nožic in srebrnih instinktov.
da se bo iz jutra
sesul kot pelod, pravica in med v nožnico,
v zenitu bom zasijal
s tisoč krili, prah
bo zlomil in dihal kot blaga
tekočina v peresastem vzdihu poldneva
in v naročju mokre prsti.

LILJA

v zakristiji Svetega Antona si
 cvetela to poletje,
 utrgana si častila Boga,
 in v tvoje rumeno grlo
 so pribrenčale čebele in ose,
 in tvoja pokončna drža,
 in tvoja belina, belina, belina,
 začetek in konec...

MAJNICA

Tudi to pomlad je vzcvetela
 na robu vrta, in razprla svoje
 grozde tako neslišno,
 kot je pomlad prišla:
 briljanten vonj, šumeči zvok,
 na vrhu,
 v skriti krošnj.

JASMIN

Vedel sem: tudi ta pomlad,
 ki zacveti zame, in zate, sestra in brat.
 Tvoja belina na vrtu
 zašumi v maju,
 tvoja navzočnost dahne kot
 zaneseni splet beline, tvoje beline,
 moje beline,
 meglic, in ves očaran utrgam
 vejico in ti jo zapnem v lase,
 da zableščijo tvoji beli zobje
 kot platno iz beline: tvoje
 bele roke, soj iz beline:
 (mavrica se dotakne vršičkov grmičevja):
 in vse zacveti, zame, zate, za vse: belina
 je neskončna,
 belina kot pena, kot milnica,
 kot škržat, ki tke v pomladno noč.

PLUTNIKI

To je tista prava, resnična
 modrina: tke ob oknih,

ob zidkih, zagnana rdeči plašč,
ki sili vanjo: to je ostrá
modrina, suličasto perje jo
odeva v moč,
steklenico zvezd so pozabili
škrati, in opijanjeni svatje so
klicali uvele cvetove v
postelje ljubezni: tu so se iskale
skodelice modrine,
tu so listi objemali noč, misel in
meteor, tu so se iskali
klici, odmevi so silili vanje,
mesečina in voda, voda, voda,
a vse je tako daleč,
in vse sili kvišku,
v obroček zelenja in zemlje.

VRTNICA

Pomladni veter, prihajajoč
skozi rešeta snega in zmrzali,
je hranil s citrami zelenja
moje ustne in vejajoče roke,
je ljubil posode rojevanja in rasti,
je čutil,
kako oblaki gomazijo s svojimi jeziki
med gorovjem in trepetom
mogočnih krošenj: potem se je
znenada zaóblila pokrajina,
trnje je šumelo v prvi dan
odtrganega sonca, sok se je pocedil
v luč divje samote, in cvet se
je skoraj razprl, skoraj tu,
skoraj zelenje, moč, ki premaga
skice mraza, list, ki
pade v lužo,
v kapljo, ki počasi polzi v stopalo
in se sceja proti prašnikom,
proti rdečem listu, posrkani svetlobi,
s poplatom in življenjem,
ki odpira svojo lepoto,
svojo jato, svoje drobencljanje,
z višine pade mokra torba,
tkanina, rosa, in kmet,

ki gre z vinograda, se skloni
v obcestno vrvanje rastlin,
in ena sama, tako lepa in
tako sijoča planjava, vrt, ki
razpira obetajoči cvet,
je kot dih, prašnik, zarodek,
vse rdeči, vse zeleno, vse, kot
žarek ali komaj prebujena čaša.